

In 2014 stond de eurozone stil, dit jaar komen de grote economische ingrepen. De afloop is ongewis.

Zet u schrap voor een wild 2015

CHRISTOPH SCHMIDTBRUSSEL

Gordels om: 2015 zou in economisch opzicht best eens een wilde rit kunnen worden. Zeker in de eurozone, waar we ons moeten opmaken voor grote ingrepen en onverwachte gebeurtenissen.

Een jaar geleden waren we nog goedgehumt. De recessie was voorbij, de eurozone kreeg weer kleur op de wangen. 'Het zelfvertrouwen is terug in de geplaagde eurozone' kopte deze krant precies een jaar geleden. Het commentaar deed er nog een schepje bovenop: 'Er hangt weer optimisme in de lucht. Geniet ervan.'

Wat volgde, was een jaar van totale stilstand, hier en daar zelfs achteruitgang. Als er juist íets niet was, was het (zelf)vertrouwen.

Het hart en de longen van de Europese economie, Duitsland en Frankrijk, blijken veel ongezonder dan gedacht. Ook Nederland sukkel maar voort.

In de hele eurozone blijft de werkloosheid onverminderd hoog. De inflatie ligt maar iets boven de 0 procent, de vrees voor deflatie (prijzdalingen) houdt aan.

Mede dankzij de effectieve balansdoorlichting en stresstests waaraan de grote banken zijn onderworpen door de Europese Centrale Bank (ECB) - om toch nog een positieve ontwikkeling uit 2014 te noemen - beschikken die banken over ruime financiële buffers.

Probleem is dat banken erop blijven zitten, bang voor risico's als ze zijn geworden. Bedrijven en consumenten trekken de kar ook al niet.

De ECB heeft op alle denkbare knoppen gedrukt om de lethargie te verdrijven, behalve op één, en dat kan meteen de eerste grote gebeurtenis van 2015 worden. Mogelijk deze maand al (de 22ste) besluit het bestuur in Frankfurt tot het massaal opkopen van staatsobligaties, om zo nog meer geld in de economie te pompen. Dat is een ultiem paardemiddel, dat alleen kans van slagen heeft als het op ongekend grote schaal gebeurt.

Mocht dat ECB-besluit vallen, dan wordt het spannend hoe de financiële markten reageren. Die hebben zich in 2014 gedeisd gehouden, maar dat zou stilte voor de storm kunnen zijn geweest.

Net zo spannend wordt de afloop van de begrotingssoap in met name Frankrijk.

De Europese Commissie heeft Parijs tot begin maart gegeven om concrete maatregelen te nemen tegen het te hoge begrotingstekort. Als die niet overtuigen, komen de sluimerende irritaties tussen Brussel en Parijs misschien tot een nooit vertoonde uitbarsting. Ook over de Italiaanse staatsschuld krijgen we dit jaar weer veel te horen.

Veel druk staat er op het vrijhandelsoverleg tussen de EU en de Verenigde Staten. Op hun laatste eurotop van 2014 zeiden de regeringsleiders te streven naar een akkoord eind dit jaar. Een ambitieuze doelstelling, gezien het moeizame verloop en de maatschappelijke onrust die ongetwijfeld gaat toenemen.

Tot slot wordt 2015 een erop-of-eronder-jaar voor het investeringsplan van de nieuwe Europese Commissie van voorzitter Jean-Claude Juncker. Dat zou medio dit jaar al concrete projecten moeten financieren. Gaat het inderdaad lukken om met een bescheiden garantiefonds van 21 miljard euro een veelvoud aan private investeringen los te weken? Of wordt het een grandioze mislukking die de komende jaren aan het team-Juncker zal blijven kleven?

Verscheidene verkiezingen in belangrijke EU-lidstaten (zie kader) maken het beeld compleet: 2015 wordt een zinderend jaar met een ongewisse afloop.

Cruciale verkiezingen

In meerdere EU-landen zijn dit jaar verkiezingen die op zowel nationaal als Europees niveau aardschokken kunnen veroorzaken. De drie belangrijkste:

Op 25 januari gaan de GRIEKEN vervroegd naar de stembus. In de peilingen heeft het radicaal-linkse Syriza een nipte voorsprong. Die wil de harde saneringen deels terugdraaien en nieuwe afspraken maken met de internationale geldschieters over onder meer schuldverlichting.

In mei kiezen de BRITTEN een nieuw parlement. Er wordt een sterke opkomst verwacht van de anti-EU-partij Ukip. De Conservatieve premier Cameron heeft de bevolking voor 2017 een referendum over het EU-lidmaatschap beloofd als hij de verkiezingen wint.

In december is het de beurt aan de SPANJAARDEN. De traditionele tweepartijensrijd tussen de conservatieven en de socialisten zal bruto worden opgebroken door de nieuwe, activistische partij Podemos, verwant aan Syriza in Griekenland.